

OIKEUSMINISTERIÖ, OIKEUSHALLINTO-OSASTO, OIKEUSAPU- JA ULOSOTTOYKSIKKÖ
YLEISEN EDUNVALVONNAN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ OM 7/33/2014

Edunvalvontapalkkion periminen

Yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmän
suositus 10.6.2015

SISÄLLYS

1	Johdanto	1
2	Palkkion ja korvauksen määräytyminen	2
2.1	Perusmaksu	2
2.2	Lisämaksut	2
2.2.1	Edunvalvonnan aloittamisesta aiheutuvat toimenpiteet	2
2.2.2	Toimenpiteet, jotka vaativat maistraatin luvan tai jotka ovat vaativuudeltaan sellaisia vastaavia	2
2.2.3	Omaisuuksien hoitaminen	3
2.3	Palkkiota ei peritä	3
2.4	Palkkion enimmäismäärä	3
2.5	Eriyiskorvaus	4
2.6	Määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta koskevasta tehtävästä perittävä palkkio (erityistehtävä)	4
2.7	Palkkio vuotta lyhyemmältä ajalta	6
2.8	Muut palkkiot	6
3	Kulujen laskutus	6
4	Menettelytavat edunvalvojan palkkion perimisessä	7
4.1	Palkkion laskeminen	7
4.2	Palkkion hyväksyminen	10
4.3	Palkkion maksatus	10
4.4	Edunvalvontapalkkion perimisestä luopuminen	11
4.5	Palkkion periminen kuolinpesältä	12
5	Palkkion periminen, kun päämiehellä on useampi edunvalvoja	13
6	Palkkion periminen, kun edunvalvoja on määrätty poissaolevalle	13

Liite 1: Lyhyt yhteenveto ja pykälät

Liite 2: Laskutusesimerkkejä

1 Johdanto

Yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmä on käsitellyt edunvalvojan palkkion määrittämistä ja sen perimisen menettelytapoja oikeusaputoimistoissa vuosina 2009 ja 2013. Työryhmän on antanut palkkion perimisestä suosituksensa. Työryhmä on vastannut sille tullessiin palkkiota koskeviin kysymyksiin. Oikeusministeriö on ohjeistanut oikeusaputoimistoja palkkion perimiseen liittyvissä asioissa.

Aikaisemmat ohjeet ja suositukset:

- yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmän suositus 3.9.2009
- oikeusministeriön kirje 15.9.2009
- oikeusministeriön kirje 8.10.2010
- yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmän suositus 24.1.2013
- edunvalvontapalkkion periminen kuolinpesiltä: oikeusministeriön ohje 27.2.2014.

Työryhmä on käynyt läpi kaikki aikaisemmat ohjeet ja suositukset ja päivittänyt ne nyt tähän asiakirjaan. Tämän suosituksen tavoitteena on päämiesten yhdenmukainen kohtelu palkkion perimisessä ja työryhmän tietoon tulleiden erilaisten käytäntöjen ja tulkintojen yhdenmukaistaminen. Suosituksessa on huomioitu myös Valtiontalouden tarkastusviraston vuoden 2012 tarkastuksessa esittämät huomiot edunvalvontapalkkion perimisestä kuolinpesiltä. Muutokset aikaisempaan ovat vähäisiä ja eniten niitä on tulut edunvalvontapalkkion perimismenettelyyn. Edvard- asianhallintaohjelman kehittämisen myötä palkkio lasketaan ja laitetaan maksettavaksi entistä automaattisemmin.

Johtava yleinen edunvalvoja Minna Sipola, yleinen edunvalvoja Mika Kuokkanen, taloustarkastaja Sanna Appelberg ja henkikirjoittaja Pirjo Halonen ovat omalta osaltaan auttaneet työryhmää suosituksen työstämisessä, mistä heille kiitos. Vaikka suositus on tehty oikeusaputoimistojen edunvalvontaan, sitä voivat käyttää hyväkseen myös muut edunvalvojat.

Edunvalvojan palkkio määräytyy holhoustoimilain (442/1999) 44 §:n ja edunvalvojan palkkiosta annetun valtioneuvoston asetuksen (696/2012) mukaisesti. Holhoustoimilain mukaan palkkion on oltava kohtuullinen huomioon ottaen tehtävän laatu, laajuus ja päämiehen varat. Palkkioasetuksessa määritellään tarkemmin kohtuullisena pidettävän palkkion euromäärät eri tilanteissa. Oikeusaputoimistoissa asetuksen ohjeista ei pääsääntöisesti ole syytä poiketa.

Järjestämislain mukaan edunvalvojan palkkio kuuluu palveluntuottajalle, kun edunvalvojana toimii yleinen edunvalvoja. Palkkiona laskutettavasta määrästä ja maksuajasta päättää viime kädessä se, joka oikeusaputoimistossa työjärjestyksen mukaan hyväksyy edunvalvonnan tulot.

Alla mainitut euromäärät 5826 ja 17 478 (vuosi 2015) ovat voimassa vuoden kerrallaan ja ne tarkastetaan aina alkavan vuoden tasolle. Oikeusaputoimistojen asianhallintaohjelma Edvardiin päivitetään vuosittain tarkastetut euromäärät.

2 Palkkion ja korvauksen määräytyminen

2.1 Perusmaksu

- 440 € tai
- 280 €, jos päämiehen vuositulo on 14 000 € tai vähemmän ja hänellä on varallisuutta vähemmän kuin 17 478 €. ¹

2.2 Lisämaksut

2.2.1 Edunvalvonnan aloittamisesta aiheutuvat toimenpiteet

Lisämaksu on 200 €. Lisämaksua ei saa periä, jos edunvalvonnan siirto tapahtuu palvelujen uudelleen järjestelyn vuoksi palveluntuottajan vaihtuessa tai kun päämies siirtyy palveluntuottajan yleiseltä edunvalvojalta saman palveluntuottajan toiselle yleiselle edunvalvojalle. Jos päämies siirtyy oikeusaputoimistosta toisen oikeusaputoimiston yleiselle edunvalvojalle kotikunnan muuttumisen vuoksi, aloitusmaksu sen sijaan peritään.

Maksun perimisen edellytyksenä on, että alkuselvittely on loppuunsaatettu ja se on todennettavissa, helpoimmin tämä tapahtuu sillä, että omaisuusluettelo todetaan toimitetuksi maistraatille. Merkintä tästä tehdään Edvard-ohjelmaan. Maksu on saman-
suuruinen riippumatta selvityksen laajuudesta ja päämiehen varallisuudesta.

2.2.2 Toimenpiteet, jotka vaativat maistraatin luvan tai jotka ovat vaativuudeltaan sellaisia vastaavia

Maksun suuruus on 200 €. Maksun perusteena on se työmäärä, joka aiheutuu tällaisista toimenpiteistä, ei itse luvan hakeminen. Toimenpiteitä, jotka olisivat vaativuudeltaan lupa-asioita vastaavia, ei työryhmän käsityksen mukaan tulisi tulkita laajasti. Yleisin toimenpide lienee päämiehen etujen valvominen ja edustaminen pesänjakajan suorittamassa osituksessa, omaisuuden erottelussa tai perinnönjaossa. Muita toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi arvoltaan merkittävän irtaimen omaisuuden myyminen, oikeudellisista asioista huolehtiminen tai omaisuuden vuokraaminen. Lisämaksullisia oikeustoimia voisivat olla myös muiden kuin summaaristen velkomusasioiden hoitaminen, häätoasiat, vahingonkorvausasiat ja yhteisomistussuhteen purkuun liittyvät oikeustoimet.

¹ Määrä perustuu yksinasuvan toimeentulotukinormiin: 1.1.2015 485,50 € x 12 x 3= 17478 €. Määrä tarkastetaan vuosittain.

Lisämaksuun on oikeus niiden toimien osalta, joihin ei tarvita maistraatin lupaa vain, jos toimenpide on päämiehen kannalta merkittävä ja siitä aiheutunut työmäärä on tavallista suurempi. Toimenpiteen kohteella täytyy olla sellainen taloudellinen arvo päämiehelle, ettei maksun periminen ole kohtuutonta.

Lisämaksu omaisuuden ositusta, erottelua ja perinnönjakoa koskevista asioista määräytyy päämiehelle tulevan varallisuuden² arvon mukaan seuraavasti

- 300 €, jos em. varallisuus on yli 20 000 €
- 600 €, jos em. varallisuus on yli 100 000 €.

2.2.3 Omaisuuden hoitaminen

Maksun suuruus on 2 % hoidettavana olevan omaisuuden arvosta. Varallisuuden arvoa laskettaessa huomioon ei oteta omassa käytössä olevan asunnon arvoa³ eikä siihen kohdistuvaa velkaa ja kokonaismäärästä vähennetään päämiehen velat ja lisäksi 17 478 €. Lisämaksua ei siis voida periä, jos päämiehellä on omassa käytössä oleva asunto ja korkeintaan 17 478 euroa muuta omaisuutta (vuoden 2015 taso)⁴.

2.3 Palkkiota ei peritä

Palkkiota ei voida periä lainkaan, jos päämiehen nettotulot vuonna 2015 ovat 5826 € vuodessa tai vähemmän, eikä hänellä ole nettovarallisuutta yli 17 478 €. Nämä määrät tarkastetaan vuosittain.

2.4 Palkkion enimmäismäärä

Palkkio voi olla enimmillään 18 % päämiehen laskennallisesta vuositulosta. Laskennallinen tulo on asetuksen 5 §:n mukaan päämiehen vuositulo vähennettynä vuosittain tarkastettavalla toimentulotuen perusosaan sidotulla määrällä ja lisättynä varallisuuden perusteella laskettavalla määrällä.

Palkkio (=perusmaksu ja lisämaksu) on palkkiorajoittimen mukainen, vaikka päämiehellä olisi varallisuutta yli 17 478 €. Palkkiorajoitinta ei sovelleta alla selostettuihin erityistehtävän palkkioon eikä erityiskorvaukseen.

²Työryhmän vastaus 28.11.2013: Työryhmän käsityksen mukaan pykälää tulisi tulkita niin, että päämiehelle tulevaa varallisuutta on ositus- tai erottelulaskelman mukainen osuus varallisuudesta, olipa se omaa tai tasinkona saatua omaisuutta.

³Pääsääntöisesti päämiehellä voi olla vain **yksi** henkilökohtaisessa käytössä oleva asunto ja mahdollisten muiden asunto-osakkeiden ja kiinteistöjen osalta palkkio lasketaan prosenttiperusteisesti. Katso tarkemmin: Holhoustoimen kehittämistyöryhmän kannanotto 16.3.2010.

⁴1.1.2015 alkaen, määrä tarkastetaan vuosittain

2.5 Erityiskorvaus

Edunvalvoja voi saada erityiskorvausta päämiehen hyväksi tehdystä tarpeellisesta tehtävästä. Korvausta voidaan periä, jos 1) edunvalvoja hoitaa päämiehen puolesta erityistä ammattitaitoa vaativan tehtävän tai 2) huomattavaa työmäärää vaativan tehtävän. Korvaus peritään eritellyn laskun mukaan.

Erityiskorvaukseen ei sovelleta holhoustoimilain asettamia tulo- ja varallisuusrajoja. Tehtävä tai toimi on sellainen, minkä edunvalvoja voisi tehtäväkokonaisuudestaan antaa ulkopuolisen asiantuntijan hoidettavaksi. On todennäköistä, että tällaiset erityistä ammattitaitoa vaativat tehtävät ovat oikeusaputoimiston yleisellä edunvalvojalla useimmiten sellaisia, joihin päämiehellä olisi tarve saada oikeusapua ts. oikeudellisia tehtäviä. Tämän vuoksi on perusteltua, että palkkion määrittelyssä käytetään soveltuvasti valtioneuvoston asetuksessa oikeusavun palkkioperusteista ilmeneviä periaatteita (24.4.2008/290). Mikäli päämies ei saisi oikeusapua, korvauksen tuntihinta määritellään alueen keskimääräisten lakimiespalkkioiden perusteella.

Tehtävän hoitaminen tällä tavoin on oltava päämiehen edun mukaista. Oikeusavun palkkioperusteita sovelletaan siten, että em. ohjeen mukaisia palkkioita ei yleensä ylitetä.⁵ Palkkion kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava muun ohella huomioon se, oliko päämies saanut asiaan julkista oikeusapua korvauksetta tai osakorvauksella. Päämieheltä ei tulisi periä enempää kuin hän maksaisi oikeusavun asiakkaana.

Palkkiona huomattavaa työmäärää vaativasta tehtävästä peritään tehtävän laadun mukaan käypä hinta. Tällainen tehtävä voi olla esim. yritystoimintaa harjoittaneen päämiehen laajan yrityskirjanpidon selvittäminen tai päämiehen omistamien poikkeuksellisen lukuisten asuntojen vuokrakirjanpidon ja vuokrasaatavien selvittäminen useiden vuosien ajalta, mikäli näitä asioita ei ole hoidettu edunvalvonnan alkaessa.

2.6 Määrättyä oikeustointa, asiaa tai omaisuutta koskevasta tehtävästä perittävä palkkio (erityistehtävä)

Holhoustoimilain 8 §:n 3 momentin mukaan edunvalvojan tehtävä voidaan rajoittaa koskemaan määrättyä oikeustointa, asiaa tai omaisuutta. Tämä niin sanottu erityistehtävä on kertaluonteinen tai muuten rajattu tehtävä, johon ei liity yleisesti päämiehen taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoitamista. Tällaisia tehtäviä voivat olla esimerkiksi edustaminen perinnönjaossa tai muussa oikeustoimessa, perityn tai korvauksena saadun omaisuuden hoitaminen, alaikäisen edustaminen elatusapuasiassa tai pelkääjän henkilöä koskeva asia. Edunvalvojan sijaisuus on erityistehtävä, jos sijaisedunvalvojaa ei ole määrätty yleisesti hoitamaan päämiehen kaikkia taloudellisia asioita ja omaisuutta.

⁵ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20080290>

Erytistehtävään määrätty edunvalvoja voi määrätä vain tehtävään kuuluvasta saata-
vasta holhustoimilain 31 §:n mukaisesti. Hän ei voi myöskään määrätä päämiehen
pankkitilien käytöstä yleisesti.

Holhustoimilain 44 §:n mukaisesti erityistehtävistä perittävää palkkiota koskevat
myös päämiehen tuloihin ja varallisuuteen sidotut rajat yllä aikaisemmin kohdassa 2.3
kuvatulla tavalla. Palkkioasetuksen 1 §:n mukaan erityistehtävästä saa periä palkkion
kohtuullisen laskun mukaan. Laskutusperustetta ei ole määritelty, se voi olla tuntilas-
kutus toimenpiteiden mukaan. Muutoin palkkioasetuksen määräykset eivät koske eri-
tistehtävän palkkiota, eikä esimerkiksi palkkiorajoitinta sovelleta. Erytistehtävään
määrätyn edunvalvojan on palkkion perimispäätöstä varten selvitettävä päämiehensä
tulaja ja varallisuutta sopivalla tavalla. Näissä tilanteissa yleensä päämiehellä on jo
edunvalvoja taloudellisiin asioihin tai hän hoitaa itse muut taloudelliset asiat, jolloin
selvitys voidaan pyytää näiltä tahoilta. Selvityksen siitä, voidaanko palkkiota periä, voi
mahdollisesti saada holhousviranomaiselta, jos toinen edunvalvoja on tilivelvollinen
saman päämiehen taloudesta.

Tuntipalkkion määrittämisessä noudatetaan kohdassa 2.5. esitettyjä suosituksia.

Jos tehtävänä on suorittaa joku lisämaksullinen toimenpide, voidaan työryhmän käsi-
tyksen mukaan periä palkkiona tuon lisämaksun suuruinen summa, jos se on suurempi
kuin tuntiveloitus. Molempia eli tuntiveloitusta ja lisämaksuun perustuvaa palkkiota ei
luonnollisesti voida periä samasta toimenpiteestä.

Jos toimeksianto annetaan ulkopuoliselle asiantuntijalle, voidaan periä sekä edunval-
vontapalkkio että maksaa asiantuntijalle palkkio tämän työstä. Palkkion perusteena
ovat eri toimenpiteet, mutta samasta työstä ei voi periä kahdenkertaista palkkiota.
Edunvalvojalla on erilaisia velvoitteita ja toimenpiteitä asiassa, jossa esimerkiksi oikeu-
dellisen asian hoitaa toimeksiantona asianajaja. Ulkopuoliselle maksettavaan korvauk-
seen ei luonnollisesti vaikuta päämiehen taloudellinen asema, mutta sen perusteella
voi olla mahdollisuus esimerkiksi korvauksettomaan tai osakorvaukselliseen oikeus-
apuun. Mikäli edunvalvoja itse hoitaa erityistä ammattitaitoa vaativan tehtävän, voi
hän periä erityiskorvausta myös erityistehtävää hoitaessaan, jos menettely on päämie-
hen edun mukainen.

Yhteenveto erityistehtävästä ja palkkiosta

- tehtävään ei kuulu yleistä päämiehen talouden ja omaisuuden hoitoa
- tehtävään voi kuulua tilivelvollisuus hoidettavana olevasta omaisuudesta
- edunvalvojan tehtävästä palkkion voi periä kohtuullisen laskun mukaan, eikä
sen enimmäismäärän sovelleta palkkiorajoitinta
- edunvalvojan palkkiota ei voi periä, jos tuloraja alittuu eikä omaisuutta ole sää-
dettyä määrää enempää⁶

⁶ vuonna 2015 rajat 5826 ja omaisuusraja 17 478 euroa

- työryhmä suosittelee tunti-laskutusta toimenpiteiden mukaan
- mikäli edunvalvoja suorittaa itse erityistä ammattitaitoa tai suurta työmäärää vaativan toimen, voi periä erityiskorvauksen tulo- ja omaisuusrajoista huolimatta
- palkkion ja erityiskorvauksen perusteesta ja määrästä on tehtävä eritelty lasku.

2.7 Palkkio vuotta lyhyemmältä ajalta

Vuotuisen palkkion (perusmaksu ja lisämaksu omaisuuden hoitamisesta) määrä jaetaan kahdellatoista ja kerrotaan tehtävän hoitamista vastaavien kuukausien määrällä. Vajaa kuukausi katsotaan täydeksi. Lisämaksut edunvalvonnan aloittamisesta ja lupaa vaativista tai niitä vastaavista toimenpiteistä peritään täysimääräisesti. Edvard huomioi palkkiolaskelmassa omaisuuden arvon kokonaan ja päättyneissä edunvalvonnoissa omaisuudesta kertynyt lisämaksu jaetaan kertyneillä kuukausilla. Alkaneissa tapauksissa laskelma toimii kuten koko tilikauden kestäneissä eli Edvard huomioi toteutuneet tulot ja ennustaa muodostuspäivän jälkeiset tulot.

Tulkintaa vaativat tilanteet, joissa edunvalvojan tehtävä siirtyy toiselle edunvalvojalle kesken kuukauden ja siis kahdella edunvalvojalla tehtävä on kestänyt kuukautta lyhyemmän ajan. Työryhmän mielestä on selvää, ettei päämies saa joutua maksamaan tästä kuukaudesta kaksinkertaista maksua, toisin sanoen vain siirtävä tai vastaanottava edunvalvoja voi periä maksun. Työryhmä suosittelee oikeusaputoimistoille, että oikeusaputoimisto ei peri palkkiota, jos yksityinen on sen jo perinyt siirtokuukaudelta. Jos siirto tapahtuu oikeusaputoimistolta toiselle, yksityiselle edunvalvojalle tai palveluntuottajalle, palkkion perisi se, jolle edunvalvonta siirretään. Asiasta voidaan sopia myös palvelusopimuksissa.

2.8 Muut palkkiot

Selvyyden vuoksi todettakoon, että edunvalvonta päättyy päämiehen kuolemaan, minä jälkeiset toimet päätöstiliä ja muita lopputoimia lukuun ottamatta eivät ole enää edunvalvontaa, eikä niistä siis peritä edunvalvontapalkkiota.

3 Kulujen laskutus

Yleisen edunvalvojan tai muun edunvalvontahenkilöstön virkatoimessaan tekemien matkojen kulut työnantaja korvaa virkamiehelle valtion matkustusohjeen mukaisesti. Päämieheltä ei peritä edunvalvontapalkkion lisänä tavanomaisista päämiehen asioiden hoitoon liittyvistä matkoista tulleita kuluja. Tällaisia tavanomaisia matkoja ovat käynnit päämiehen luona hänen asuinpaikassaan tai laitoksessa ja muut päämiehen asioiden hoitoon liittyvät matkat kuten pankeissa käynnit, asuntojen tarkastukset, kokoukset ja toimitukset hänen normaalissa elinympäristössään. Jos matka joudutaan tekemään yksittäistapauksessa päämiehen kotipaikkakunnan/elinympäristön ulkopuolelle esim. toimituskokoukseen tai muualla sijaitsevan omaisuuden hoitamiseksi, matkakulut peritään

päämieheltä edunvalvojan vuosipalkkion yhteydessä eriteltynä ja yleensä työnantajan virkamiehelle korvaamien kulujen suuruisina.

Oikeusaputoimistossa ei peritä päämiehiltä korvauksia asioiden hoitamiseen käytetyistä tavanomaisista toimistotarvikkeista, kopioista eikä postitus-, faksi- tai puhelinkuluista. Mikäli päämies vaatii poikkeuksellisen suuria kopiointimääriä, esimerkiksi toistuvasti kopioita samoista asiakirjoista, voidaan niistä periä kulukorvauksia. Ennen maksullista kopiointia kuluista on ilmoitettava päämiehelle.

Muina kuluina voidaan päämieheltä periä esim. osuus omaisuuden säilyttämiseen vuokratun tilan kustannuksista, jos tila tai tallelokero ei ole yksin päämiehen käytössä.

4 Menettelytavat edunvalvojan palkkion perimisessä

4.1 Palkkion laskeminen

Edunvalvojan vuosipalkkio peritään kalenterivuositain. Palkkio lasketaan Edvard-ohjelmassa ja peritään pääsääntöisesti kunkin vuoden marras-joulukuussa⁷. Palkkio peritään kerran vuodessa vaikka ao. päämiehen tilikausi olisi muu kuin yksi kalenterivuosi.

Palkkion laskemiseen valmistaudutaan seuraavasti

- päämiesten kirjanpito laitetaan ajan tasalle
- tulot ja menot tarkastetaan kirjanpidosta
- tarkastetaan metsänmyynnin vaikutus tuloihin ja varoihin⁸
- tarkastetaan, ettei omaisuutta ole merkitty kahteen kertaan (jos omaisuus vaihtanut muotoaan tilivuoden aikana) vaan on päätetty tarpeellisin osin
- tarkastetaan omaisuuden arvostus käypään arvoonsa
- tehdään koko toimiston osalta osakekurssimuutokset keskitetysti Edvardissa
- oman asunnon status tarkastetaan
- kaikki (lisämaksulliset) toimenpiteet merkitään ohjelmaan
- tarkastetaan alkuselvittelyn tilanne: tuleeko lisämaksu laskutettavaksi nyt vai myöhemmin
- loppuvuoden tulot/menot huomioidaan – Edvard ennakoi ne sen mukaisesti, kun ne on merkitty tuloihin ja menoihin
- veronpalautukset yms. suuremmat tulot ja menot, joita ei tallenneta tuloihin ja menoihin, pitää tallentaa erikseen laskelman tietoihin
- lisätään manuaalisesti tarpeelliset tiedossa olevat muutokset tuloihin ja menoihin, varoihin, velkoihin ja toimenpiteisiin.

Edvardissa pitää olla oikein seuraavat tiedot, jotta palkkiolaskelma onnistuisi⁹:

⁷ Oikeusaputoimistoille ilmoitetaan laskenta ja perimispäivämäärät, jotka on porrastettu toimistoittain.

⁸ Holhustoimen kehittämistyöryhmän kannanotto 1/2003 metsätulojen käsittelystä

TULOT (vaikutus peruspalkkion määrään ja palkkiorajoittimeen)

Palkkiolaskelmalle haetaan kirjanpidosta laskentapäivään asti kertyneet ko. vuoden tulot ja lisäksi ohjelma hakee lisäkuukausien tulot päämiehen tuloihin tallennettujen tietojen perusteella laskentapäivästä palkkion päättymispäivään maksupäivien perusteella, minkä vuoksi

- kirjanpidossa pitää olla tiliöitynä palkkioon vaikuttavat tulot tiliöimättömistä
- päämiehen tulot tulee olla tallennettuna oikein.

Huomioitavat tulojen tililajit:

300000	työeläke	320011	lapsilisiä
300010	kansaneläke	320012	opintotuki
300020	ulkomaan eläke	320015	ulkomaan etuus
310000	palkat	320015	muu etuus
310010	palkkiot	330000	työmarkkinatuki
310020	työosuusrahat	33001	peruspäiväraha
310030	omaishoidon tuki	330002	ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha
320000	eläkkeensaajan asumistuki	330003	kotoutumistuki maahanmuuttajalle
320001	yleinen asumistuki	330004	muu työttömyysturvaetus
320002	vammaistuki	340008	veronpalautukset
320003	Kelan kuntoutusraha	4000xx	vuokratulot, asunto-osakkeet
320004	kuntoutustuki	4011xx	vuokratulot, kiinteistöt
320005	sairauspäiväraha	4022xx	muut vuokratulot
320006	toimeentulotuki	410000	osinkotulot
320007	kotihoidon tuki	420000	korkotulot
320010	vanhempainraha	430000	metsän myynti.

MENOT (vaikutus peruspalkkion määrään ja palkkiorajoittimeen)

Palkkiolaskelmalla korkotuloista vähennetään lähdeverot ja vuokratuloista vähennetään ko. asuntoon/kiinteistöön kohdistuvat vastikkeet, välityspalkkiot ja korjauskustannukset sekä pääomatulovero, minkä vuoksi

- lähdeverokirjaukset tulee olla tiliöity kirjanpidossa
- vuokrattujen asuntojen vastikkeet, välityspalkkiot ja korjauskustannukset tulee olla tiliöity oikein (kohdennettu kolmella viimeisellä numerolla oikeaan asuntoon).

OMAISUUS (vaikutus peruspalkkioon ja omaisuuskorotukseen)

⁹ Mika Kuokkanen, yleinen edunvalvoja, Edvard-työryhmän puheenjohtaja

Omaisuu den arvoksi haetaan palkkiolaskelmalle laskentapäivän kirjanpitoarvo ja omaisuuden arvosta vähennetään omassa käytössä olevan asunnon/kiinteistön arvo, minkä vuoksi

- kirjanpito tulee olla mahdollisimman ajantasainen
- omaisuuksien väliset siirrot tulee olla tiliöity¹⁰
- omassa käytössä olevien asuntojen/kiinteistöjen tietoihin tulee olla tallennettu ”oma käyttö”
- tarkastetaan, että kuolinpesän osuudet on merkitty omaisuuteen, vaikka ne eivät olisi edunvalvojan hoidettavana.

VELAT (vaikutus peruspalkkioon ja omaisuuskorotukseen)

Muut kuin omassa käytössä olevaan asuntoon kohdistuvat velat vähennetään palkkiolaskelmassa, minkä vuoksi

- kirjanpito tulee olla mahdollisimman ajantasainen
- omassa käytössä oleviin asuntoihin/kiinteistöihin kohdistuvien asuntolainojen vakuudeksi tulee olla tallennettu omassa käytössä oleva asunto.

TOIMENPITEET JA KULUT (vaikutus lisämaksuihin apulaskelmalla 2 ja kuluihin)

Palkkiolaskelmalle haetaan laskutettavat toimenpiteet ja kulut päämiehelle ko. kaudelle tallennetuista toimenpiteistä esim. alkuselvittely ja lupahakemukset.

Laskutettavat toimenpiteet tulee olla tallennettu päämiehen tietoihin ja merkitty laskutettaviksi seuraavasti

- laskutettavat kulut tulee olla tallennettu toimenpiteen kuluksi
- mikäli vuosipalkkion muodostumisen jälkeen tallennetaan laskutettavia toimenpiteitä kuluvalle vuodelle, tulee vuosipalkkio muodostaa uudelleen.

Edvard laskee palkkiot ja päämiehille muodostuu palkkiolaskelma, joka tarkastetaan ja tehdään tarpeelliset muutokset ja tallennetaan ne. Tässä voidaan vähentää palautettavaksi määrätty edellisen vuoden palkkio, jos sitä ei ole aikaisemmin jo palautettu.

Eriyiskorvaus lasketaan ja peritään vuosipalkkion yhteydessä. Sen ja kulujen perusteet ja määrä kirjataan erilliselle laskulle. Edvardin palkkiolaskelmaan käyttäjä voi syöttää erityiskorvauksen ja kulujen määrän korjaussummana tai uutena kuluna. Tieto siirtyy näin palkkiolaskelmalle. Toimenpiteelle tallennetun kulun arvo tulostuu edunvalvontapalkkiolaskuun, mutta kulun perusteet tulee kirjata erilliselle liitteelle.

Edvard muodostaa palkkioehdotuksen, jonka edunvalvoja tarkastaa ja palkkiot siirretään hyväksyttäväksi sille, jolla on oikeus hyväksyä viraston tulot.

¹⁰ Omaisuus huomioidaan siinä muodossa, kun se on laskentahetkellä (myynnit yms. huomioidaan, kun ne ovat realisoituneet)

Täsmennyksenä mainitaan vielä, että palkkiota ei lasketa uudelleen vuosittain yhteydessä, ellei selvän virheen huomaaminen sitä vaadi.

Päättäneiden päämiesten kohdalla edunvalvontaan tulee tallentaa päättymispäivä ennen palkkion muodostamista. Mikäli tätä ei tee, lasku siirtyy reskontraan odottamaan Edvardin kautta maksettavaa suoritusta. Luovutuksensaajalle tulee antaa palkkiolaskelma, josta käy ilmi miten palkkio on muodostunut (Edvardin tuloste mahdollisine liitteineen).

Erityistehtävien osalta laaditaan toimenpiteiden mukainen lasku (palkkio, erityiskorvaus ja kulut) tehtävän päätyttyä. Tämä lasku erittelyineen toimitetaan ns. ProE laskuna Palkeisiin perittäväksi. Maksajan on saatava aina eritelty lasku. Mikäli erityistehtävä jatkuu toistaiseksi esimerkiksi tietyn omaisuuden hoitamisena, voidaan edunvalvontapalkkio periä vuosittain edunvalvojan hallussa olevista varoista.

4.2 Palkkion hyväksyminen

Valtioneuvoston asetukseen edunvalvojan palkkiosta ei sisälly mahdollisuutta arvioida erikseen asetuksen mukaan lasketun palkkion kohtuullisuutta. Tämä on muutos aikaisempaan oikeusministeriön palkkio-ohjeeseen. Palkkiota määriteltäessä on muistettava, että Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (KHO 85/2008) mukaan edunvalvontapalkkio on menoerä, joka on huomioitava hakijan toimeentulotukilaskelmassa hakijan menona ja siten toimeentulotukeen oikeuttavana eränä.

Oikeusaputoimistossa viraston päällikkö tai se, jolle asia on delegoitu, hyväksyy valtiolle tulevat edunvalvontapalkkiotulot. Yleinen edunvalvoja hyväksyy palkkion maksettavaksi päämiehensä varoista. Oikeusaputoimiston edunvalvonnan päämieheltä perittävä edunvalvontapalkkio on hyväksymisen jälkeen valtiolle tuleva tulo, taloussäännön mukainen myyntisaaminen.¹¹

4.3 Palkkion maksatus

Kun tulot on hyväksytty, palkkiot siirretään maksatukseen ja veloitetaan päämiesten tileiltä aikaisemmin määrättyinä joulukuun päivinä. Palkkiolaskulle tulee automaattisesti ohjelman antama viitenumero. Palkkioissa tulee käyttää viitettä, niitä ei saa maksaa viestikentän kautta. Jos palkkio ei lähde tililtä, se jää avoimeksi reskontraan. Maksatuksesta täytyy poimia avoimeksi ne, joita syystä tai toisesta ei voida maksaa. Velaksi jäävät palkkiot avataan kirjanpitoon, ellei niitä voida maksaa muutaman kuukauden aikana. Jos velkaa ei avata kirjanpitoon, sen tulee kuitenkin näkyä vuosittain lisätietona. Vanhoja vuoden 2013 ja sitä ennen velaksi jääneitä palkkioita voi maksaa viestikenttää käyttäen. Viestistä tulee käydä ilmi toimiston vastuualuetunnus, palkkiovuosi

¹¹ Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön taloussääntö OM toiminta ja hallinto 57/2014

ja päämiehen sukunimi.¹² Tulonsaajalle ei tarvita paperista laskua. Päämiesten tileihin palkkiolasku tulostetaan toistaiseksi.

Kun edunvalvonta on päättynyt, edunvalvojan palkkio lasketaan kuten vuosipalkkio, mutta sitä ei makseta edunvalvojan toimesta. Lasku toimitetaan ns. ProE laskuna Palkeisiin perittäväksi. ProE laskutuksesta huolehditaan kunkin viraston käytäntöjen mukaan. Palvelukeskus huolehtii laskun lähettämisestä ja maksun perimisestä.¹³

4.4 Edunvalvontapalkkion perimisestä luopuminen

Valtion talousarvion yleisten soveltamismääräysten mukaan perimisestä luopuminen saa tapahtua vasta sen jälkeen, kun on luotettavasti selvitetty, ettei saamista velallisen todetun varattomuuden tai muun siihen verrattavan syyn takia voida saada perittyä (TM 9509 12.4.1995).

Oikeusministeriön taloussäännön mukaan viraston päällikön ja ministeriössä osastopäällikön ja erillisen yksikön päällikön tulee huolehtia toimialaansa kuuluvien valtion tulojen perimisestä asianmukaisesti ja oikeamääräisinä. Jos saatavaa (edunvalvontapalkkio) viivästyseuraamuksineen ei maksukehotuksesta huolimatta ole maksettu määräajassa, tulee asiassa ryhtyä perimistoimenpiteisiin. Palvelukeskus voi ryhtyä muiden kuin julkisoikeudellisten saamisten oikeudelliseen perintään vasta sovittuaan asiasta asianomaisen viraston kanssa. Palvelukeskus toimittaa virastolle vähintään kerran vuodessa raportin erääntyneistä saamisista. Raportista tulee käydä ilmi kunkin erääntyneen saamisen käsittelyvaihe (maksukehotettu/siirretty oikeudelliseen perintään).

Myyntisaamisen voi poistaa tileistä, kun on luotettavasti selvitetty, ettei saamista voida velallisen maksukyvyttömyyden tai muun vastaavan syyn vuoksi enää saada perityksi. Myyntisaamisten tileistä poistamisesta päättää viraston päällikkö. Tehtävää ei voi delegoida muulle virkamiehelle nyt voimassa olevan taloussäännön mukaan.

Myyntisaamisen poistoa arvioidaan muun ohella sen vähäisyyden mukaan. Saatavan arvoa verrataan mahdollisiin perintäkuluihin ja Palkeiden palvelumaksuihin. Talousyksikön ohjeen mukaan Palkeet ottaa tileistäpoistoesityksiin edunvalvonnan alle 200 euron avoimet laskut. Virastopäällikkö ts. johtava julkinen oikeusavustaja päättää poistaako saatavan vai määrääkö perinnän jatkettavaksi.

Yhteenveto lyhyesti

- Edvard ohjelma laskee palkkion.

¹² Edvard ohjelmaa kehitetään entistä yhteensopivammaksi Palkeiden Raindance ohjelmaan ja jatkossa Kieku ohjelmaan palkkioiden perimisen osalta ja uusista toiminnoista kerrotaan versiopäivitysten yhteydessä

¹³Edunvalvontapalkkion vanhentumisesta esim. Holhoustoimen kehittämistyöryhmän kannanotto 5/2002 ja Pertti Välimäki: Edunvalvontaoikeus Sanoma Pro Oy 2013, s. 184

- Edunvalvoja tarkastaa laskelman ja tekee korjaukset.
- Viraston päällikkö tai se, jolle asia on delegoitu, hyväksyy tulot.
- Voimassa olevien edunvalvontojen osalta palkkiot lähtevät velotettavaksi päämiesten tileiltä ja päättyneiden edunvalvontojen osalta tulee tehdä laskutuspyyntö Palkeisiin. Myös niiden edunvalvontojen palkkiolaskupyynnöt, joissa edunvalvojalla ei ole toimivaltaa päämiehensä puolesta maksaa edunvalvontapalkkiota, toimitetaan Palkeisiin.
- Edunvalvoja huolehtii päämiehensä puolesta palkkion maksamisesta, maksujärjestelyistä yms.
- Palkeet huolehtii tarvittaessa maksukehotuksista ja perimistoimista.
- Palkeet lähettää vähintään kerran vuodessa tileistäpoisto esityksen virastolle niistä saatavista, joita ei kehotuksista huolimatta ole maksettu ja joiden arvo on alle 200 euroa.
- Oikeudellisesta perinnästä Palkeet sopii viraston kanssa.
- Viraston päällikkö päättää luovutaanko maksamattoman edunvalvontapalkkion perimisestä.
- Maksajan käytettävissä on maksuvapautuslain mukaiset keinot. Maksuvapautuslain 1 §:n nojalla Valtiokonttori voi vapauttaa maksu- tai korvausvelvollisen valtiolle tulevan maksun tai korvauksen suorittamisesta osaksi tai kokonaan, jos vapautus ei loukkaa valtion etua, tai jos maksun tai korvauksen periminen olisi ilmeisen kohtuutonta.
- Edunvalvontapalkkio on yksityisoikeudellinen saatava ja sen oikeellisuus ratkaistaan viime kädessä yleisessä tuomioistuimessa.

4.5 Palkkion periminen kuolinpesältä

Mikäli kuolinpesä on varaton, oikeusaputoimisto voi jättää maksun perimättä tai poistaa jo lasketun palkkion tileistä. Jos edunvalvonnassa on selkeästi tiedossa, etteivät kuolinpesän varat riitä kuin hautaus- ja pesänselvityskuluihin, ei edunvalvontapalkkion periminen ole tarkoituksenmukaista. Kun palkkio on laskettu, viraston päällikkö voi näissä tapauksissa päättää, että laskua ei lähetetä vaan siitä luovutaan ilman perintävaihetta.

Jos palkkiolasku lähetetään kuolinpesälle, tulee siinä samassa pyytää kuolinpesää toimittamaan kopio perukirjasta oikeusaputoimistolle, mikäli pesä on varaton eikä kuolinpesä maksa laskua. Maksun poistopäätöksen tekee viraston päällikkö saatuaan perukirjakopion. Päätös on toimitettava Palkeille, perukirjakopio ei ole sinne riittävä tosite maksun poistamisesta.¹⁴

¹⁴ Ohjekirje OM 3/33/2014, 27.2.2014

5 Palkkion periminen, kun päämiehellä on useampi edunvalvoja

Joissakin tapauksissa päämiehelle on voitu määrätä useampi edunvalvoja. Jos edunvalvojen tehtävänä on omaisuuden ja taloudellisten asioiden hoito yleisesti eikä edunvalvojan tehtävää ole rajoitettu koskemaan vain määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta, edunvalvojan palkkio lasketaan asetuksen mukaisesti (perusmaksu+lisämaksut+erityiskorvaus). Päämiehelle tulee maksettavaksi näin laskettu palkkio, jonka suuruuteen ei vaikuta edunvalvojen määrä. Lisämaksun ja erityiskorvauksen voi periä se edunvalvoja, joka on huolehtinut lisämaksun/erityiskorvauksen perusteena olevasta toimenpiteestä tai tehtävästä. Muutoin edunvalvojen on sovittava keskenään, miten palkkio jakaantuu heidän kesken.

Jos edunvalvojen tehtävät ovat erilaiset, palkkio määräytyy yksilöllisesti kunkin edunvalvojan osalta.

6 Palkkion periminen, kun edunvalvoja on määrätty poissaolevalle

Jos edunvalvoja on määrätty poissaolevalle holhoustoimilain 10 §:n mukaisesti, kyseessä on useimmiten ns. erityistehtävä eli se on rajoitettu koskemaan määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta. Edunvalvojalla on oikeus saada palkkio kohtuullisen laskun mukaan. Palkkiota ei voida periä, jos tulo- ja varallisuusrajoille asetetut edellytykset eivät täyty. Kun kyse on poissaolevasta, tietoja taloudesta on todennäköisesti mahdoton saada. Palkkiorajoitinta ei sovelleta, kun kyse ei ole perus- ja lisämaksuista vaan toimenpidekohtaisesta laskutuksesta. Mikäli tiedossa on päämiehen varoja yli varallisuusrajan, palkkio voidaan periä.

Mikäli poissaolevan edunvalvojan tehtävä käsittää tavanmukaisten taloudellisten asioiden ja varallisuuden hoitoa, tehtävästä voidaan periä perusmaksu, lisämaksut, erityiskorvaus ja kulut asetuksen mukaan.

Liite 1 Pykälät ja yhteenveto

Holhustoimilaki 44 §

Alaikäisen vanhemmalla ja alaikäisen huoltajalla, joka toimii hänen edunvalvojanaan, on oikeus saada alaikäisen varoista korvaus tarpeellisista kuluistaan.

Täysi-ikäisen edunvalvojalla ja alaikäiselle määrättyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla edunvalvojalla on oikeus saada päämiehensä varoista korvaus tarpeellisista kuluistaan sekä tehtävänsä laatuun ja laajuuteen ja päämiehen varoihin nähden kohtuullinen palkkio. Edunvalvoja on palkkion lisäksi oikeutettu saamaan erityiskorvausta päämiehen hyväksi tehdystä tarpeellisesta, erityistä ammattitaitoa tai huomattavaa työmäärää vaativasta tehtävästä, jos tehtävän hoitaminen edunvalvojan toimesta on ollut päämiehen edun mukaista. ([11.2.2011/122](#))

Edunvalvoja ei ole oikeutettu 2 momentissa tarkoitettuun palkkioon, jos päämiehen tulot sinä aikana, jolta palkkio peritään, ovat ennakonpidätyksen tai ennakonkannon mukaisten verojen ja työntekijän lakisääteisten maksujen jälkeen yhtä suuret tai pienemmät kuin toimeentulotuesta annetun lain ([1412/1997](#)) 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun toimeentulotuen perusosaa vastaava vuotuinen taso kansaneläkeindeksistä annetussa laissa ([456/2001](#)) tarkoitetulla kansaneläkeindeksillä tarkistettuna. Päämiehen tuloiksi katsotaan kaikki rahana saatavat tulot, kuten palkka-, eläke- ja muut ansiotulot, korko-, vuokra-, osinko- ja muut pääomatulot sekä sosiaaliset etuudet. ([11.2.2011/122](#))

Edunvalvojalla on 3 momentin estämättä oikeus 2 momentissa tarkoitettuun palkkioon, jos päämiehen varallisuuden käypä arvo vähennettynä päämiehen veloilla ylittää enemmän kuin kolminkertaisesti 3 momentissa tarkoitetun toimeentulon perusosaa vastaavan vuotuisen tason. Varallisuutta määriteltäessä ei oteta huomioon päämiehen henkilökohtaisessa käytössä olevaa asuntoa ja siihen kohdistuvaa velkaa. ([11.2.2011/122](#))

Palkkion suuruudesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. ([11.2.2011/122](#))

Asetus edunvalvojan palkkion suuruudesta 696/2012

1§

Palkkio edunvalvojan tehtävästä

Edunvalvojan holhustoimesta annetun lain (442/1999) 44 §:n 2 momentin mukainen palkkio muodostuu vuotuisesta perusmaksusta ja lisämaksuista.

Jos edunvalvoja on määrätty kertaluonteiseen tai muuten rajattuun tehtävään, johon ei liity yleisesti päämiehen taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoitamista, hän on oikeutettu saamaan tehtävästään palkkion esittämänsä kohtuullisen laskun mukaisesti.

2 §

Kulukorvaus, erityiskorvaus ja velvollisuus jättää palkkio perimättä

Edunvalvojan oikeudesta saada palkkion lisäksi kulukorvausta ja erityiskorvausta, säädetään holhoustoimesta annetun lain 44 §:n 2 momentissa. Tilanteista, joissa palkkiota ei saa periä, säädetään mainitun pykälän 3 ja 4 momentissa.

5 §

Palkkion enimmäismäärä

Perusmaksun ja lisämaksun yhteenlaskettu määrä saa kuitenkin olla korkeintaan 18 prosenttia päämiehen laskennallisesta vuositulosta. Laskennallinen vuositulo on 2 ja 3 momentissa tarkoitetun vuositulon ja varallisuuteen perustuvan tulon yhteenlaskettu määrä.

Vuositulo on holhoustoimesta annetun lain 44 §:n 3 momentissa tarkoitettu tulo vähennettynä mainitussa momentissa tarkoitettujen tulorajojen suuruudella euromäärällä.

Varallisuuteen perustuva tulo on kaksi prosenttia edunvalvojan hoidettavana olevan päämiehen varallisuuden arvosta. Varallisuuden arvo on holhoustoimesta annetun lain 44 §:n 4 momentissa tarkoitettu varallisuus vähennettynä mainitussa momentissa tarkoitettujen varallisuusrajojen suuruudella euromäärällä.

Eri tilanteet

Pääsääntö, kun edunvalvojan tehtävänä on päämiehen taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoito

- perusmaksu ja lisämaksu = palkkio
- palkkiorajoitin käytössä perusmaksun ja lisämaksun osalta
- ei lainkaan perittävässä jos **sekä** tulo- että varallisuusraja alittuu
- jos tuloraja alittuu mutta varallisuusraja ei – palkkion voi periä palkkiorajoittimen mukaisen määrän
- tämän lisäksi voi periä erityiskorvauksen, jos sen perustana olevan tehtävän hoitaminen edunvalvojan toimesta on ollut päämiehen edun mukainen (tulorajat ja palkkiorajoitin ei tule sovellettavaksi eli voisi olla tilanne, jossa palkkiota ei voi periä mutta erityiskorvauksen voi).

Edunvalvojan tehtävä on rajoitettu koskemaan määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta (holhoustoimilain 8 § 3 mom.) Edunvalvoja on määrätty kertaluonteiseen tai muutoin rajattuun tehtävään, johon ei liity yleisesti päämiehen taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoitoa valtioneuvoston asetus edunvalvojan palkkiosta 1§ 2 mom.)

- ns. erityistehtävä
- ei yleistä talouden ja omaisuuden hoitoa
- voi olla tilivelvollisuus esim. perityn omaisuuden hoito
- holhoustoimilain 10 §:n mukaiset poissaolevan edunvalvonnat ovat erityistehtäviä
- sijaisuudet
- henkilöä koskeva asia, jos ei yleistä talouden hoitoa
- palkkio =kohtuullinen lasku
- työ on määriteltävissä toimenpide- tai tuntiperusteisesti
- oikeusaputoimistossa tuntivelotus suosituksena
- tulo ja varallisuusrajat käytössä pääsäännön mukaisesti
- palkkiorajoitin ei tule sovellettavaksi
- jos tulo raja alittuu mutta varallisuusraja ylittyy – palkkion voi periä
- erityiskorvauksen voi periä, jos holhoustoimilain 44 §:n 2 momentin edellytykset täyttyvät.

Liite 2 Laskutusesimerkkejä

1 Perustilanteet

a. Esimerkki ns. tavallinen edunvalvonta

Tulot vuodessa **3400 €**
– palkkiota ei voisi periä, kun tulot alle 5826 €, HolhTL 44 § 3 mom.

Varallisuus **100 000 €**
– palkkion voisi periä, koska varallisuutta yli 17478 €, HolhTL 44 § 4 mom.

Palkkio 440 €+ lisämaksu omaisuudesta
2 % 100 000 €- 17 478 € = 1650 € **1650 €**

Palkkiorajoitin asetuksen 5 §:n mukaan:
palkkio voi olla enintään 18 % laskennallisesta vuositulosta.

Laskennallinen vuositulo	
– vuositulo	3400 €
– varallisuuteen perustuva korotus	1650 €
	5050 €
– vähennetään	5826€
laskennallinen vuositulo	0 €
palkkio	0 €

b. Palkkio, jos kyseessä olisi ns. erityistehtävän hoitaminen

Tulot vuodessa **3400 €**
Varallisuus **100 000 €**

Palkkio esitetyn kohtuullisen laskun mukaan **2000 €**
– voidaan periä koska, varallisuus on yli 17 478 € eikä palkkiorajoitinta sovelleta.

2 Edunvalvojan tehtävä rajoitettu koskemaan määrättyä oikeustointa, asiaa tai omaisuutta: erityistehtävänä asunnon ja koti-irtaimiston myyminen¹⁵

Tavallisimmin edunvalvoja antaa asunnon myynnistä toimeksiannon laillistetulle kiinteistönvälittäjälle. Tässä tapauksessa edunvalvojalla on erityistä ammattitaitoa asian hoitamiseen ja hän päättää hoitaa tehtävän itse, koska arvioi sen olevan päämiehen edun mukaista.

Edunvalvoja laatii myynti-ilmoituksen, esittelee asuntoa ja laatii kauppakirjan. Kaupalle hän hakee luvan.

Lupa-asian hoitaminen ei sisällä kauppakirjan laatimista ja siitä peritään käytetyn työajan mukaan erityiskorvaus (erityistä ammattitaitoa vaativa tehtävä, joka edunvalvojan hoitamana on päämiehen edun mukainen), tuntiveloitus sen mukaan mikä olisi paikallisen ammattilaisen veloittama hinta esimerkiksi 110 – 200 €

Koti-irtaimiston myynnistä peritään käytetyn työajan mukaan. Tuntiveloitus esimerkiksi 90€.

Jos kyseessä on arvoltaan merkittävän irtaimen omaisuuden myyminen, voidaan periä lisämaksu 200€, mikäli tuntiveloitus olisi tätä pienempi.

Mikäli tulo- ja varallisuusedellytykset eivät täyty, palkkiota ei voida periä mutta erityiskorvaus kauppakirjan laatimisesta voidaan periä. Asunnon kauppahinta on todennäköisesti yli 17 478 joten palkkion voi periä, eikä palkkiorajoitinta sovelleta erityistehtävään.

Lasku

Edunvalvojan tehtävät, tuntitaksa esimerkiksi 110 €

Perehtyminen asiaan	1 h	110 €
Lupahakemus		200 €
Koti-irtaimiston myynti	2 h	220 €
Loppuselvitys	1 h	110 €

Erytyiskorvaus, tuntitaksa paikkakunnan mukainen esim.200 €

Asunnon esittely ja tarjousten käsittely	2 h	400 €
Kauppakirjan laatiminen	2 h	400 €
Yhteensä		1440 €

(Vertailu: asunnon hinta 100 000 € - välittäjän palkkio 2 % = 2000 €.)

Jos tulo- ja varallisuusedellytykset eivät täytyisi, voi periä erityiskorvauksen kauppakirjan laatimisesta eli 220 €. Tässä tapauksessa (jos ei velkaa) täytynevät asunnon hinnalla.

¹⁵ Johtavan yleisen edunvalvojan Minna Sipolan esimerkin mukaan

3 Edunvalvontapalkkio poissaolevaa päämiestä edustettaessa¹⁶

a.

Edunvalvontapalkkio poissaolevaa päämiestä edustettaessa (ns. erityistehtävä, jossa tilivelvollisuus)

Edunvalvojan tehtävä rajoitettu koskemaan määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta: Ulkomailla oleskelevalle henkilölle, joka on Suomessa kuolinpesässä osakkaana, määrätään edunvalvoja edustamaan häntä kuolinpesässä¹⁷ ja hoitamaan hänelle mahdollisesti perinnönjakoissa tulevaa omaisuutta.

Kuolinpesässä tehdään perinnönjako, jossa päämies saa kiinteistön ja asunto-osakkeen. Päämiehen jaossa saaman varallisuuden arvo on 150 000 euroa. Päämiehen tuloja ei voida selvittää, koska häntä ei viranomaisyhteyksiä käyttäen tavoiteta. Edunvalvoja tekee vuoden aikana omaisuusluettelon, myy irtaimiston, hakee maistraatin luvan perinnönjakoon ja kiinteistön sekä asunto-osakkeen myyntiin:

- ei tuloja tai tulotietoja ei saatavissa
- tuloaraja alittuu, mutta varallisuusaraja ylittyy (17 478 €)
- palkkiorajoitinta ei sovelleta, koska kyseessä erityistehtävä
- peritään omaisuusluettelon laatimisesta 200 euroa, palkkio luvan hakemisesta perinnönjakoon 600 euroa (päämies saa omaisuutta yli 100 000 euroa), palkkio luvan hakemisesta kiinteistön myyntiin 200 euroa ja palkkio luvan hakemisesta asunto-osakkeen myyntiin 200 euroa
- asunto-osakkeen ja kiinteistön katselmus tuntilaskutuksena 2 h * 110 € = 220 € ja irtaimiston myynti 2 h * 110 € = 220 €.

Peritään yhteensä: 1640 euroa

b.

Edunvalvojan tehtävä on rajoitettu koskemaan määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta: Poissaolevan edustaminen kuolinpesästä saadun omaisuuden hoidossa. Jako on tehty ennen ev:n määräämistä. Tilintekovelvollisuus.

- tuloista ei tietoa /ei tuloja Suomessa
- kuolinpesästä saadun omaisuuden arvo n. 5 000 euroa
- erityistehtävä, tulo- ja varallisuusrajat alittuvat eikä palkkiota voi periä.

¹⁶ Johtavan yleisen edunvalvojan Jani Sorjasen esimerkin mukaan

¹⁷ 10 § Tuomioistuimen on määrättävä edunvalvoja, jos:

1) kuolleelta on jäänyt perintö eikä perillistä tai testamentinsaajaa taikka hänen olinpaikkaansa tiedetä taikka perillinen tai testamentinsaaja ei muuten voi valvoa oikeuttaan

4 Alaikäisen päämiehen tehtävän hoitaminen¹⁸

Taloudelliset asiat – tilintekovelvollisuus

- Esim. 1 - perhe-eläke 6.300 €/vuosi
 - ei omaisuutta
 - > palkkio palkkiorajoittimen mukaisesti 85,53 €
- Esim. 2 - ei tuloja
 - omaisuutena kuolinpesän osuus, arvo 20.000 €
 - > palkkio palkkiorajoittimen mukaisesti 0 €
- Esim. 3 - perhe-eläke 6.300 €/vuosi
 - omaisuutena kuolinpesän osuus, arvo 20.000 €
 - lisämaksuna maistraatin luvan hakeminen 200 €
 - erityiskorvauksena tunti-laskutus 7 h x 110 € edustamisessa perinnönjako-
 kokouksessa = 770 € (oikeusavun hinnoittelun mukaisesti)
 - kulukorvauksena matkakulut perinnönjakokokoukseen 230 €
 - > palkkio palkkiorajoittimen mukaisesti 85,53 € + erityiskorvaus 770 € + kulu
 korvaus 230 €
 päämieheltä peritään yhteensä 1085,53 €.

¹⁸ Yleisen edunvalvojan Marita Toivasen esimerkin mukaan